

onverschrokken zijn en door zijn tegenwoordigheid van geest een geheel dorp van den ondergang redden door eenvoudig een lavastroom, die het bedreigt, weg te bezemen!

Het lot der arme, broodmagere paarden heeft zijn medelijden opgewekt en de teekenaar illustreert zijn relaas, waar hij mededeelt dat die dieren zich voeden met weggeworpen oude stroochoeden. Hij heeft ook schande gesproken van de overvolle rijtuigen, door één ongelukkig paard in razende vaart voortgetrokken, en ook van zulk een geval geeft de teekenaar een dwaze afbeelding, waarop men den reiziger zich ziet terugtrekken in de deur van een speelgoedwinkel.

Een tweetal prenten is gewijd aan de notities van den toerist met betrekking tot het Italiaansche bijgeloof van „het booze oog”. Heeft Dumas hier werkelijk zoozeer overdreven? De vrees voor het booze oog, welks blik ongeluk brengt, is een onuitroeibaar volksgeloof in Italië, en het is te dwazer, omdat de eigenschap aan bepaalde categoriën van menschen wordt toegeschreven. De pompeuze portier van een officieel gebouw, gedost in de indrukwekkende uniform van een tamboer-majoor, schijnt er mee behept te zijn. Er is echter een remedie tegen de gevaarlijke uitwerking van zijn blik, en we zien monsieur la Blague hier braaf meedoen om het toe te passen. Men heft het linker been en houdt het met de hand bij de knie vast. Op een andere prent heeft de reiziger, of zijn paard, het middel niet bijtijds toegepast; een catastrofe is het gevolg.

Waarom Dumas op al deze prenten te herkennen is, behalve aan zijn knevel en sik, aan een soort punten of stekels die zijn kleding versieren, weet ik niet. Misschien zijn ze een symbool van stekeligheid, of toepasselijker, van leugenachtigheid.

Wat uit deze reeks prenten wel blijkt is, dat geen volk, althans in zijn ontwikkelde en beschaafde elementen, het goed opneemt, wanneer een reisbeschrijving, om boeiend en aardig te zijn, gaat generaliseeren, en bepaalde eigenaardigheden gaat voorstellen als karakteristiek voor allen. Zooals wij Hollanders het minder vleiend vinden, als we altijd in Volendamsch costuum worden afgebeeld. De handige teekenaar, die met al zijn paraatheid lang niet de gelijke is van de groote caricaturisten, Dumas' land- en tijdgenooten, maakt zich tot tolk van het in zijn wiek geschoten deel van het Italiaansche volk, dat niet geacht wil worden aan het booze oog te gelooven, en nog minder misschien aan de doeltreffendheid van de primitieve afweermiddelen, dat ontkent, immer en altijd saam te zweren en zijn huisdieren af te beulen. En hij doet het met geest en gemoedelijkheid.

Maar welk een ander soort van reiziger, deze uitbundige en uitgelaten blagueur met zijn weinig scrupuleuze belustheid op lachsucces en bijval der profanen, dan die andere litteraten, met hun felle belangstelling!